Ч. 195 Второкъ 31 серпня (12 вересня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають за лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою.
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Нова конституція въ Бельґіи.

Недавно санкціонувавъ король бельґійскій, Леопольдъ II., зревідовану конституцію бельґійску. По довгихъ и прикрыхъ розправахъ въ парляментѣ и сенатѣ удалось Бельґійцямъ пôддати ревізіи давну конституцію та поступити одинъ крокъ дальше въ розвитку політичнôмъ. Придивѣмъ ся, на якихъ основахъ опирає ся та зревідована конституція бельґійска.

Провôдною идеєю а заразомъ и головною основою зревідованои конституціѣ єсть загальне право голосованя. Се право не надане безвзглядно загалови населеня, лишь заведено въ нѣмъ певнѣ степенѣ, катеґоріѣ. И такъ доси кождый 25-лѣтный Бельґієць, котрый плативъ рôчно 21 франкôвъ податкôвъ безпосереднихъ, бувъ выборцемъ до парляменту. Вôдъ теперь управненѣ до выбору посла до палаты репрезентаційнои всѣ Бельґійцѣ, числячѣ 25 лѣтъ и бодай оденъ рôкъ въ громадѣ замешкалѣ та не выключенѣ постановами закона карного вôдъ права выборчого. Але кождый такъ управненый до выбору Бельґієць має лишь одинъ голосъ.

Кождый 35-лѣтный горожанинъ, жонатый або овдовѣвшій (але въ тôмъ другôмъ случаю мусить мати дѣти законнѣ) та платячій державѣ бодай 5 франкôвъ податку особистого, якъ рôвножь кождый 25-лѣтный горожанинъ, що посѣдає недвижимости вартости бодай 2000 франкôвъ або ренту — має другій голосъ.

Два доповняючѣ голосы выборчѣ мають вôдтакъ всѣ бельґійскѣ горожане зъ академічнымъ образованємъ, або занимаючѣ чи то высшій урядъ публичный чи таке становище, зъ котрого можна бы судити о высшôмъ образованю дотычнои особы. Нѣхто не може мати бôльше якъ три голосы.

Вôддача голосôвъ при выборахъ єсть обовязкова и вôдбуває ся въ кождôй громадѣ. Всѣ картки до голосованя суть однаковѣ що до внѣшного выгляду, с. є що до формы и краски. Кождый членъ палаты репрезентаційнои дôстає 4.000 франкôвъ рôчно вôдшкодованя и вôльну карту ѣзды зелѣзницею вôдъ свого мѣсця замешканя до мѣсця, де веде нарады палата.

Рôвночасно пôддано реформѣ институцію сенату. Сенатъ складає ся зъ 101 членôвъ. Двѣ третины того числа, отже 75 сенаторôвъ выбирає ся безпосередно зъ помѣжъ горожанъ, числячихъ 40 лѣтъ житя и оплачуючихъ рôчно бодай 1200 франкôвъ на безпосереднѣ податки державнѣ, або посѣдаючихъ недвижимости вартости катастральнои бодай 1.200 франкôвъ. Прочихъ 26 сенаторôвъ выбирають цѣлкомъ свободно пôсля своеи гадки рады провінціональнѣ. Єсли зъ заступникôвъ парляментарныхъ покличе корона кого на міністра, то сей не потребує пôддаватись новому выборови.

Дотеперѣшна конституція бельґійска иснувала по-надъ 60 лѣтъ, бо ще въ 1831 р. єи заведено. Уважано єи за найлѣпше обдуману и найліберальнѣйшу въ цѣлôй Европѣ. Розправы надъ ревізією конституціи зачались передъ трема роками, бо дня 19 падолиста 1891 р. Павло Жансонъ поставивъ въ палатѣ послôвъ дотычне внесенє. Кабінетъ Бернаерта мавъ не мало труду, заки перепровадивъ ревізію конституціи, бо опозиція ставляла много поправокъ до проєкту, а кожда поправка змѣняла уложеный плянъ и основы, на котрыхъ опирає ся теперѣшна конституція.

Рускій институтъ дѣвочій у Львовѣ

пôдъ управою сс. Василіянокъ при улици Зибликевича 24 подає до вѣдомости, що на теперѣшный рôкъ шкôльный принятѣ слѣдуючѣ панночки: Наталя Сироѣдôвна, Марія Копистяньска, Марія Косовичь, Уляна Назаревичь, Олена Гамчикевичь, Степанида Кисѣлевска, Наталя Наврецка, Евґенія Городиска, Степанида Мартинець, Людмила Левицка, Марія Козакъ, Олександра Вербицка, Надѣя Хилякъ, Степанида Туркевичь, Марія Алексевичь, Марія Хойнацка, Софія Струтиньска, Меланя Грабовеньска, Олена Шавала, Мелася Пôдлящецка, Олена Коритко, Яромира Соболта, Маня Кунцевичь, Евґенія Цегельска и Олена Величковска.

Всѣхъ учениць доси принятыхъ єсть 25, а ще суть чотиры мѣсця вôльнѣ.

Домашне веденє панночокъ — якъ що до помаганя въ предметахъ шкôльныхъ такъ и що до товариского уложеня, повѣрено вправному и знаменитому проводови вп. панны М. Вояковскои, дотеперь сталои учительки при школѣ народнôй въ Скалѣ. Єсть певна надѣя, що панна М. Вояковска въ короткôмъ часѣ буде именована учителькою при школѣ выдѣловôй имени Ядвиги, до котрои то школы ученицѣ зъ института на сей рôкъ записанѣ. (Доси ходили институтки до осьмикласовои школы имени Єлисаветы.) Науку робôтъ и шитя обняла вп. панна Ольга Барвѣньска, учителька практикуюча при школѣ выдѣловôй имени

Въ оборонѣ чести.

Сибѣрске оповѣданє — Челдона.

Тарба Шундуй бувъ дуже злый, бо зазнавъ тяжкои зневаги. То не становый [1]), Уховертовъ, такъ єго зневаживъ и не купець Трудовъ. Тарба, правдивый Бурятъ [2]) приймавъ вôдъ обохъ сихъ высоко поставленыхъ личностей всяку зневагу завсѣгды зъ великою покорою. Та й годѣ було єму инакше робити! Становый бувъ паномъ майна и житя Бурятôвъ, для котрыхъ бувъ старшиною; вôнъ носивъ прецѣ на собѣ красный мундуръ зъ золотыми ґузиками и круглу шапку зъ гербомъ, що бувъ знакомъ єго ненарушимости. А що вже купець? Тажь у него було въ крамѣ тôлько всѣлякого добра! Зъ тыми обома годѣ було Тарбѣ жити въ незгодѣ.

Тарбу зневаживъ тяжко зовсѣмъ иншій, зъ многихъ взглядôвъ рôвный єму противникъ, Топтиґінъ. Михайломъ Ивановичемъ Топтиґіномъ звуть въ Сибѣри жартомъ тамошного бурого медведя.

Вôдъ непамятныхъ часôвъ жиють Буряты зъ медведями въ незгодѣ, та й годѣ имъ инакше жити, коли въ безустаннôй борбѣ о удержанє житя мусять ворожо противъ себе выступати. Коли дитина або корова Тарбы зайде зъ улуса [3]) задалеко въ тайґу [4]), то заразъ вôзьме ся зъ вôдкись и медвѣдь, роздре ихъ и зъѣсть собѣ смачно якъ печеню та навѣть и не подякує. А Тарба знову волочить ся по тайзѣ и тропить свого ворога та радъ бы єго и цѣлу єго родину взяти на рогатину [5]), а вôдтакъ здоймити зъ него шкôру.

До тои смертельнои ненависти причиняє ся и зависть Тарбы. Та и якъ Тарбѣ не завидувати медведеви! Коли настане зима, то Тарбѣ изъ журы мало ажь голова не пукне; мусить працювати, мусить гарувати вôдъ рана до ночи и не має навѣть коли спочити, а Топтиґінови добре: лежить собѣ въ норѣ, спить та ссе свою лабу. И якъ же не завидувати? Такого щастя Тарба нѣколи въ житю не зазнасть!

Отже рѣчь зовсѣмъ вприродна, що Тарба лишь надъ тымъ думає, якъ бы то медведеви допечи. Вже не оденъ зъ нихъ, коли стрѣтивъ ся зъ Тарбою, не выйшовъ живцемъ, а Тарба нѣколи не втѣкавъ вôдъ нихъ, якъ той боягузъ. Не дармо то, вже єго прадѣды склали приповѣдку, що коли Бурять зôйде ся зъ медведемъ, то въ єго рукахъ мусить лишити ся кудлатый єго кожухъ.

А теперь ще Топтиґінъ зневаживъ на смерть Бурята. Ледви живый волѣче ся Тарба зъ поломаными ребрами, не може головою рушити, такъ єго болить. Та то ще нѣчого, але той встыдъ, та ганьба! Якъ вôнъ покаже ся своѣй Балджитѣ, своѣй широколицôй жѣнцѣ, за котру заплативъ двацять коровъ? Що скажуть сусѣды? Добре ще, що то нещастє стало ся далеко вôдъ улуса и нѣхто зъ людей того не видѣвъ.

А то ось якъ було: Тарбѣ треба було доброго ременя до упряжи и зелѣзного кôтлика; вôнъ взявъ отже корову, привязавъ ѣй воловôдъ до рогôвъ и пôшовъ зъ нею въ далеку дорогу до мѣста, до купця Трудова. Въ улусахъ нема грошей, та й зъ вôдки ихъ взяти? А чого то не накупишь за одну корову? И ремѣнь и кôтликъ и кôлька цвяхôвъ та вже й грошей позбудешь ся. Трудовъ знає свое дѣло, якъ рѣдко якій купець; колись прийшовъ вôнъ зъ торбами до Бурятôвъ, а теперь вôнъ 6 гачь и гуртôвникъ. Лѣтомъ намѣняє вôнъ худобы за всѣляке дрантє, а зимою посылає богато сотнарôвъ мяса до всѣлякихъ мѣстъ въ пôвнôчно-всхôднôй Россіи.

Тарба зайшовъ бувъ щасливо до мѣста и вертавъ не абы якій веселый домôвъ. Трудôвъ не поскупивъ ся и додавъ ще Тарбѣ до замѣны велику фляшку „гараку“. А россійскій „гаракъ“ смачный; нѣбы огнемъ розплывае ся по тѣлѣ и звеселяє душу Бурята. До Улуса було вже недалеко, лишь ще три години дороги, але „гаракъ“ має свои права; Тарбу опанувала якась така мила безсильность, що єму ажь на сонъ зôбрало ся. Вôнъ собѣ щось розваживъ и положивъ ся нѣбы лишь на

[1]) Россійскій урядникъ поліційный, на одну часть повѣта (уѣзда), котра зве ся „станомъ“.

[2]) Монґольске кочуюче племя у всхôднôмъ Сибѣри головно въ иркутскôй ґуберніи. Буряты суть духово лѣнивѣ и недовѣрчивѣ, але впрочôмъ честнѣ люде Ихъ вѣра єсть поганьска.

[3]) Улусъ — село бурятске.

[4]) Тайґа — багнистѣ лѣсы бурятскѣ.

[5]) Рогатина значить то само що списа.

Ядвиги. Науку гры на фортепянѣ обняли вп. пп. Ольга Тороньска и Володимира Чарниковна, учениць консерваторіѣ музичнои у Львовѣ, а науку гры на цитрѣ одна зъ учениць п. Маньковского. Науку руского языка и рускои исторіѣ въ институтѣ принявъ на себе вп. о. сов. Онуфрей Лепкій, а науку спѣву церковного и свѣцкого о. Евгеній Гузаръ.

Такъ отже зарядъ доложивъ усѣхъ старань, щобы институтки одержали якъ школьне такъ и домашне выховане дуже добре. За те загалъ нашои интеліґенціѣ, перенятый дивнымъ и непонятымъ недовѣремъ до нашого у Львовѣ руского дѣвочого института, волить, — якъ досвѣдъ учить — по приватныхъ станціяхъ помѣщувати свои донечки, вымавляючись то высокою платою за удержане въ институтѣ, то зновъ нездоровою поживою и недостачею нагляду. Зарядъ застерѣгаючи собѣ подати въ тôй справѣ обширнѣйше пояснене для загалу, заявляе на теперь, що плата 20 зр. мѣсячно — на Львôвъ — есть дуже умѣрена, а що до поживы и нагляду просить интересованыхъ, щобы зволили самі лично переконатись, а щобъ не вѣрили неприхильнымъ сплетнямъ ворогôвъ нашого заведеня. Вкôнци звертае зарядъ увагу вп. Родичѣвъ, що ще чотири мѣсця суть въ институтѣ вôльни, и просить интересованыхъ, щобы поспѣшили зъ замовленями, позаякъ черезъ проволоку потерпѣла бы наука.

Переглядъ політичный.

Є. Величество Цѣсарь уповаживъ Є. Е. п. Намѣстника, подякувати повѣтамъ ярославскому, самбôрскому, мостискому, яворôвскому, чесанôвскому, равскому и городецкому за помôчь удѣлену войску при сегорôчныхъ маневрахъ пôдводами и кватирами. Такожъ казавъ Монархъ оголосити похвалу обомъ корпусамъ X и XI, що брали участь въ маневрахъ.

Подôбно, якъ кракôвска Рада мѣска такъ и львôвска ухвалила просити п. Намѣстника, щобъ зложивъ Монарсѣ подяку за зычливі слова въ Ярославѣ, а причôмъ и заявивъ вѣрнôсть и поважане мѣста для Є. Величества.

О маневрахъ въ Галичинѣ и промовахъ Є. В. Цѣсаря не вôльно було россійскимъ часописямъ анѣ слова писати. Лишь оденъ „Варшавскій Дневникъ" написавъ коротко, що маневры въ Галичинѣ зачали ся. Кажуть, що въ тôмъ чавѣ „пропало" богато листôвъ посыланыхъ до Россіи.

Міністра вôйны на мѣсце пок. Бавера, мають именувати ажь по маневрахъ угорскихъ.

Въ палатѣ льордôвъ мавъ Сельсбері довшу промову противъ білю о самоуправѣ Ирляндіѣ и доказувавъ, що по принятю сего білю Анґлія не буде мати ще бôльше спокою якъ доси. По чотиродневнôй нарадѣ вôдкинула палата льордôвъ въ другôмъ читаню законъ о самоуправѣ Ирляндіѣ.

Въ мѣсцевости Векфільдъ гôрники такъ бунтують ся, що мешканцѣ не мають вôдваги выйти на улицю. Выслано тамъ 600 воякôвъ и 200 поліціянтôвъ, але кажуть, що страйкъ анґлійскихъ робôтникôвъ угля, покôнчить ся незабаромъ задля великои нужды, що обняла всѣхъ робôтникôвъ. Союзъ властителѣвъ копôвъ угля обстае завзято при своимъ домаганю, щобы уменшити платню. Провôдники робôтникôвъ не знають, що робити. Они зневолені пôддати пôдъ голосоване робôтникôвъ ось ті три точки: 1) Чи приймити 25-процентове обниженє платнѣ, або яку иншу часть еѣ. 2) Чи передати спôръ судови и 3) чи ті робôтники, що одержать давну платню, мають вертати назадъ до роботы? Вислѣдъ голосованя мае порѣшитись найдальше до 14 вересня, бо тогожь дня збере ся екзекутивный комітетъ робôтничого товариства. Мѣжь тымъ проявляють ся наслѣдки страйку дуже досаднымъ способомъ. Въ хемічныхъ и мѣдяныхъ фабрикахъ перестала робота за-для недостачѣ угля. Такъ само фабрики бляхи въ деякихъ повѣтахъ муоѣли заперестати. Страта на зелѣзницяхъ величезна, еѣ обчисляють на 1,000.000 фунтôвъ штерлінґôвъ. За-для меншого руху на зелѣзницяхъ выдалено богато зелѣзничихъ робôтникôвъ, а угля выстане ще ледви на одинъ тыждень. Єсли страйкъ потреває кôлька недѣль, повстане въ Анґліи небувала застоя роботы. Торговельного уряду и до секретаря товариства властителѣвъ копôвъ, щобы поладнали справу якъ слѣдъ, однакъ на дармо. Такъ отже страйкъ не перестае, и хиба одна нужда зневолить робôтникôвъ, що пристануть и на найнекориснѣйші услôвя властителѣвъ копôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 11 вересня.

— **Именованя.** П. Міністеръ просвѣты именувавъ Кароля Скварчиньского и Алекс. Салоніого учителями школы вправъ въ семинаріи учительскôй въ Решовѣ; Льва Кублина провіз. учителемъ тоижь школы; Стан. Фаляна, Осипа Смидра и Фр. Мікдала учителями школы вправъ въ Тарновѣ; Казимира Радваньского и Брон. Сокальского учителями польскои школы вправъ мужескои у Львовѣ; Осипа Гриневича учителемъ рускои школы вправъ у Львовѣ, Ивана Ґолембиовского учителемъ школы вправъ у Станиславовѣ; Юстина Балабана, Жигмонта Турецкого и Брон. Скоча такимижь учителями въ Тернополи и Стан. Глоговского учителемъ самбôрскои семінаріѣ учительскои.

— **Даръ цѣсарскій.** Є. Вел. Цѣсарь давъ на бѣдныхъ въ мѣстѣ Ярославѣ и на тамошні заклады бѣдныхъ 600 зр.; на притулокъ дѣтей въ Ярославѣ 200 зр.; для охотничои сторожѣ въ Ярославѣ 50 зр.; для бѣдныхъ у Кракôвци 300 зр.; на притулокъ дѣтей у Великихъ Очахъ 200 зр; для охотничои сторожи въ Кракôвци 50 зр. Разомъ 1.400 зр.

— **Нипѣ** вôдбуває ся посвячене палаты справедливости у Львовѣ.

— **Холєра.** Дня 7 вересня захорували на холєру: въ Богородчанахъ, Опришôвцяхъ, Чернятинѣ и Делятинѣ по 1 особѣ, въ Коломыи 2. Померли: въ Опришôвцяхъ, Ясеници и Пôдлѣсневѣ по 1 особѣ. — Дня 8 вересня захорували: въ Делятинѣ, Добротовѣ и Волосовѣ по 1 особѣ, въ Надвôрнѣ 2, Римановѣ 4; въ Чернятинѣ, Демичи, Опришôвцяхъ и Коломыи по 1. Выздоровѣли: въ Коломыи 4 особы, Ясеници 1. Померли: въ Делятинѣ 3 особы, Надвôрнѣ 2, въ Римановѣ и Коломыи по 2 особы. Ствердженo холєру въ Млынискахъ въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ; натомѣсть не найдено холєры у Выгодѣ въ пов. долиньскôмъ и Посвѣри коло Букачовецъ.

— **Доповняючій выборъ** одного члена Рады повѣтовои въ Жидачевѣ зъ ґрупы громадъ мѣскихъ розписано на день 21 вересня с. р.

— **Выдѣлъ товариства „Громада" у Вѣдни** повѣдомляе всѣхъ членôвъ товариства, котрі зъ якои небудь причины опустили Вѣдень, що они и на дальше не перестають бути членами товариства, єсли зобовяжуть ся платити рôчно 1 зр. вкладки. Тому просить выдѣлъ „Громады", щобы нѣхто зъ бувшихъ членôвъ не вôдмовивъ сеи малои вплаты вкладки, а тымъ дасть кождый наглядный доказъ, що не забувъ на товариство, въ котрôмъ

хвильку на мягкій мохъ пôдъ высокою сосною и таки направду заснувъ крѣпко. Коли вôнъ такъ спить, снить ся єму, що вôнъ вже не Бурятъ а великій сильный медвѣдь, такій сильный, що нема понадъ него въ цѣлôй тайзѣ. Нѣхто не мае теперь права бити єго прутомъ позаушь, и всѣ єго дуже поважають. Вôнъ нѣбы лежить собѣ въ теплôй норѣ на цѣлôй купѣ камѣня и мотузя, а то все єго власнôсть, лежить собѣ безжурно и ссе свою лабу; а яка то лаба! така, що выстала бы єму на цѣле жите. Ажъ ось пôдходить до него медведиха, красна медведиха, за еѣ шкôру можна бы взяти и двѣ коровы; она дивить ся солодкимъ окомъ на него, гладить єго лабою и поморкує при тôмъ миленько....

Тарба отворивъ заспані очи, дивить ся, а то може на два кроки вôдъ него стоить величезный медвѣдь и не спускає очей зъ него. Тарбѣ ажъ морозъ пôшовъ по тѣлѣ и серце въ нѣмъ забило ся. Думає собѣ: Втѣкати за пôзно, нôжь схованый глубоко, нема ратунку! А може вôнъ сытый? Ану удамъ „здохлого". И Тарба здохъ. Поставивъ очи стовпомъ, заперъ духъ въ собѣ и лежавъ, якъ неживый. Медвѣдь приступивъ ся, штуркнувъ єго лабою, перевернувъ на другій бôкъ и якъ бы на задатокъ луснувъ єго по головѣ. Тарба анѣ рушивъ ся, лишь почувъ, якъ тепла кровь залила єму лице и залѣпила очи. Голова єго страшно заболѣла, але вôнъ не пустивъ зъ себе и пары. Медвѣдь нѣбы надумувавъ ся; вôнъ бувъ дѣйстно сытый, бо лише що зъѣвъ на полуденокъ корову, далеко товстѣйшу, якъ Тарба! Топтиґінъ постановивъ сховати собѣ Бурята на запасъ, вхопивъ Тарбу и понѣсъ въ недалекій яръ, поклавъ єго тамъ та прикрывъ рôщемъ, травою и мохомъ, нѣбы щобы вôдъ дощу не замокъ.

Тымчасомъ Тарба опамятавъ ся и думає собѣ: „Я таки добре здохъ; „харамангутъ" [6]) ошукавъ ся и я выратуюсь; теперь не буде мене ѣсти, вже собѣ иде вôдъ мене". Медвѣдь дѣйстно пôшовъ думаючи, що добре укрывъ свою добычу. Лишь сухе галузе за нимъ затрѣщало. Такъ лежавъ вôнъ хвильку и надслухувавъ; вôдтакъ вылѣзъ поволеньки зъ пôдъ рôща, вставъ, помацавъ ся за голову и побачивъ, що Медвѣдь здеръ єму шкôру зъ головы вôдъ потилицѣ ажь по самі бровы, она звисала єму коло лѣвого уха якъ якій клапоть. „Не вадить нѣчого, то загоить ся!" думає собѣ Тарба, пôшовъ до потока, обмывъ ся, приложивъ шкôру и пустивъ ся домôвъ. Але по дорозѣ вôдôйшла єго охота вертати до дому, и справедливо. Єго, Тарбу Шундуя, щобы медвѣдь такъ зневаживъ! Того ще въ єго родѣ не бувало. Єго молодшій братъ згинувъ въ борбѣ зъ медведемъ, але згинувъ славно; вôнъ же самъ вôдшукавъ тѣло брата побôчь убитого медведя. Єго власна донька, хочь ѣй ще лишь одинацять лѣтъ, ходить зъ нимъ на медведѣ. Така ганьба непростима; мусить хиба поплысти кровь за кровь и то зъ самого серця. Наразъ прийшла єму до головы знаменита гадка; „Медвѣдь верне певно назадъ до своеѣ добычѣ. Тарба положить ся на свое давне мѣсце, якъ колибъ зъ вôдтамъ и не рушивъ ся; медвѣдь стане рôще розгортати и добирати ся до печенѣ, а вôнъ єму тогды черево розпоре". Роздумувавши такъ вертавъ уже веселый до свого улуса. Коли прийшовъ, було вже зовсѣмъ темно та всѣ спали и нѣхто не мôгъ видѣти якъ выглядала єго голова. Вôнъ зайшовъ до своеѣ юрты [7]), взявъ трохи дягелю, такого зѣля, що гоить всѣлякі раны, потеръ собѣ шкôру на головѣ и приложивъ еѣ, якъ мôгъ. На борзѣ не мôгъ того зробити, якъ було потреба, бо бувъ утомленый, а въ юртѣ було темно, а вôдтакъ и не мавъ нѣякого зеркала.

Досвѣта встає Балджитъ, єго жѣнка и приступає до єго постелѣ та хоче будити; дивить ся, и своимъ очамъ не вѣрить. Еѣ Тарба бувъ собѣ таки хорошій мужчина, а то передъ нею лежить якась потвора; волосє вырастає десь таки заразъ зъ понадъ лѣвого ока, а надъ правымъ окомъ вырваный спорый кусень шкôры и зъ правого уха держить ся лишь половина, словомъ цѣле лице подерте та подрапане. А то таки бувъ Тарба, не хто иншій. Панѣ Балджитъ дуже розсердилась, и звычайно якъ жѣнки, стала сварити и наробила крику. На то збудивъ ся чоловѣкъ а побачивши, що вже нѣчого не затаить, признавъ ся радъ не радъ до всего и розповѣвъ все, якъ було, лишь про „гаракъ" не згадувавъ нѣчого. Балджитъ успокоила ся и годила ся зовсѣмъ на то, щобы еѣ чоловѣкъ вôдомстивъ ся за свою зневагу. Лепська Бурятка мѣркувала и собѣ, що лишь тымъ способомъ еѣ чоловѣкъ може оборонити свою честь. Зъ тяжкимъ серцемъ взяла ся лагодити єго до борбы. Нашъ герой сѣвъ обѣдати и ѣвъ за чотирохъ; зъѣвъ все, що лишь знайшло ся въ юртѣ. Пообѣдавши пригадавъ собѣ и на богôвъ. А богôвъ було у него богато; всѣ висѣли въ мѣшочку на стов-

---

[6]) Чорный дѣдько.

[7]) Бурятскій наметъ або шатро изъ шкôры, въ котрôмъ Буряты живуть лѣтомъ.

перевѣвъ не одну може й найкрасшу хвилю свого побуту на чужинѣ. Рôвножь просить выдѣлъ всѣ выдавництва, редакціѣ, товариства якъ и поодинокі особы о ласкаве присыланє книжокъ для бібліотеки товариства, божь „Громада“ теперь одиноке руске товариство у Вѣдни, котре має служити приютомъ для академічнои молодежи. Адресъ товариства: Wien VII. Burggasse, нръ 59. За выдѣлъ „Громады“: М. Бѣгунъ, заступникъ головы. Вол. Кадайскій за секретаря.

— **На потерпѣвшихъ вôдъ повени** зôбравъ доси львôвскій комітетъ мѣскій 15.171 зр. 34 кр.

— **Змова.** Мулярѣ, теслѣ, каменярѣ львôвскі и т. н. нараджували ся передвчера въ будôвничими, якъ бы погодити ся и дальше вести роботу. Будôвничі поставили такі условя: 10 годинъ працѣ; найнизша платня въ лѣтѣ и въ зимѣ для теслѣ 1 зр. 30 кр., муляря 1·40 зр., каменяря 2 зр. денно. Акордова робота буде лише за умовою зъ горы, щобы не было нѣякихъ надужить. Сі условя на письмѣ дали будовничі робôтникамъ. Заразомъ выбрано комісію, котра при участи робôтникôвъ має вынаходити надужитя спекулянтôвъ и „фушерôвъ“, що ведуть ремесло безъ концесіѣ и не платять податкôвъ. Робôтники не вôдповѣли ще, чи годять ся на сі условя.

— **Нещасні пригоды.** На шляху зелѣзницѣ межи Миколаєвомъ а Дроговижемъ переѣхавъ поѣздъ зелѣзничій селянина Стефана Збудовского зъ Дроговижа. Поѣздъ зранивъ его смертельно. — Иванъ Курилко, 76-лѣтный старець у Волойкахъ коло Олеська упавъ такъ нещасливо зъ драбины, що за кôлька годинъ померъ.— Въ Глинной въ пов. бережаньскôмъ выпрягавъ парôбокъ Гнатъ Фарникъ коня и ударивъ его притôмъ рукою въ задну ногу. Розгнѣваный кôнь ударивъ за те парôбка такъ сильно копытомъ въ черево, що той сейчасъ померъ. — Въ Рудкахъ померла Марія Вацошкевичь и еѣ мужь Иванъ, затроєні ѣдовитыми грибами. — Въ Довгомостискахъ утопила ся донька Драчиньского въ сажавцѣ въ городѣ. Нѣхто не доглядавъ дитины. — Тажко упивши ся повѣсивъ ся у Бережанахъ Адамъ Теселчукъ, знаный пьяниця. Мавъ 65 лѣтъ

— **Огнѣ** наробили послѣдними днями шкоды въ Гупчу на 1119 зр., въ Перегиньску на 3950 зр., въ Мечищовѣ на 4200 зр. а въ Городку на передмѣстю черляньскôмъ на 4200 зр.

— **Несподѣванка.** Въ Бестъ у тамошной рѣзници живъ звычайный челядникъ рѣзницкій Саломонъ Ведішь. Сими днями одержавъ вôнъ по своимъ братѣ, що тому 40 лѣтъ выйшовъ до Америки, одинайцять міліонôвъ зр. спадщины. Цѣкава рѣчь, чи єму выйде се на здоровлє?

— **На будову руского народного театру** зложили на руки п. Григорія Зацерковного въ Кобакахъ пп.: Яр Стефановичь 1 зр., Ром. Стефановичь 1 зр., М. Б. 50 кр., дѣти о. М. Смалька и о. Волод. Стефановича 63 кр., и чч. селяне въ Кобакъ: Як. Прокопюкъ, Ив. Чепѣга, Ив. Букатчукъ по 20 кр., Юр. Семанюкъ, Вас. Андрукъ Юр. Букатчукъ, Мих. Красѣй, Николай, Иванъ и Илія Букатчуки, Ник. Пецейчукъ, и Дмитро Петрашукъ по 10 кр., а Гр. Григоракъ, Гр. Прокопюкъ и Левъ Лукань по 5 кр. — Надôславъ о. Якôвъ Косоноцкій въ Подолець 12 зр., котрі вложили Вп. пп.; Ос. Билиньскій судья 4 зр., о. Як. Косоноцкій 4 зр., Теоф. Стелянґовскій 3 зр. Едм. Базилевичь 1 зр.

— **Выдумані міліонові спадщины.** Для перестороги интересованыхъ осôбъ выдали власти краєві таке остережєнє: Пôсля рескрипту міністерства справъ внутрѣшныхъ замѣтивъ послѣдными часами ґенеральный консулятъ въ Лондонѣ, що въ краяхъ австро угорскои Монархіѣ почали деякі несовѣстні аґенты въ Анґліѣ выкористувати легковѣрні особы, подаючи въ краєвыхъ дневникахъ фальшиві оголошеня, що въ тôмъ або иншôмъ банку або судѣ анґлійскôмъ лежить міліонова спадщина, полишена нѣбы австрійскимъ горожаниномъ, котрый передъ лѣтами переселивъ ся до Анґліи або до Америки. Въ наслѣдокъ такихъ оголошень богато легковѣрныхъ осôбъ почуваючи ся до права дѣдичити спадщину або до посвояченя зъ померщимъ тестаторомъ, навязують звычайно зносины и кореспонденцію зô згадаными аґентами, щобы або довѣдати ся про спадкодавця, або щобы достати вôдъ анґлійскихъ властей потрѣбні документы, за що, хочь оно не мало нѣякого успѣху, вытуманювали тѣ аґенты значні грошеві квоты.

Штука, наука и лїтература.

— **Въ Черниговѣ** — якъ згадує п. О Я. Кониській въ остатнôмъ нумерѣ „Зорѣ“ въ своихъ замѣткахъ зъ лѣтнои подорожи по Украинѣ — лагодить ся выданє творôвъ славно звѣстного украиньского поета Леонида Глѣбова а то окремо байки его, а окремо творы лірични. Въ кôлькохъ остатныхъ рокахъ Л. Глѣбôвъ написавъ богато новыхъ поезій ліричныхъ и байокъ а все те порозкидане по часописяхъ головно въ „Зорѣ“ и „Дзвôнку“, то повне выданє творôвъ симпатичного сего поета Украины дуже потрѣбне.

— **Молодый талановитый украиньскій поетъ Сивенькій** (Самôйленко), що написавъ уже значнѣйше число гарныхъ ліричныхъ и сатиричныхъ поезій та й дуже гладко переспѣвує Дантове „Пекло“, львôвской „Правдѣ“ переселивъ ся вôдъ цвѣтня сего року въ Кіева до Чернигова.

— **Галицко-рускои Бібліографіи XIX-го столѣтя,** уложенои Иваномъ Ем. Левицкимъ, выйшовъ выпускъ XXX ый, обнимаючій часть рокôвъ 1885 и 1886 ого. И сей выпускъ, якъ попередні, вызначуєсь великою совѣстностію и точностію. Тому що вôдъ року 1887 ого п. Иванъ Ем. Левицкій почавъ выдавати и довѣвъ до 1889 року свою „Библіографію“ въ „Литературнôмъ Сборнику“ и въ передрукахъ окремыми книжками, то до скôнченя другого тому „Библіографіи“ (вôдъ року 1861 до 1886) остаєсь уже лишь докôнчити рôкъ 1886-ый и додати показникъ та статистику. По скôнченю сего величезного дѣла п. Иванъ Ем. Левицкій приступить до друкованя другои великои своєи роботы: „Прикарпатска Русь въ XIX. столѣтю въ житеписяхъ и портретахъ еѣ дѣятелѣвъ (въ рр. 1801—1890)“.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Боросъ Себесъ 11 вересня. Є. Вел. Цѣсарь бувъ вчера на богослуженю. Передъ полуднемъ принимавъ депутаціѣ клиру всѣхъ обрядôвъ, комітатôвъ, мѣста Араду и корпусу офіцирского. У вôдповѣдь на мову провôдника депутаціѣ духовеньства запевникъ Цѣсарь, що всѣ городяне угорскі безъ рôзницѣ вѣроисповѣданя, народности и мовы рôвні для его батькôвского серця; а звернувшись до православного румуньского епископа высказавъ надѣю, що его вѣрні будуть здалека держати ся вôдъ всѣлякихъ розрухôвъ та блудныхъ дорôгъ.—Всюды витають Монарха величаво.

Карльсруґе 11 вересня. Цѣсарь нѣмецкій и италійскій наслѣдникъ престола приѣхали тутъ повитані одушевлено народомъ.

Парижь 11 вересня. Приѣхали тутъ великій князь Алексей и князь Ляйхтенберґъ зъ женою. Князь Алексей ѣде до Тульону на перегляд російскои фльоты.

Парижь 11 вересня. Ентузіязмъ зъ причины заповѣдженои візиты фльоты россійскои переходить всякі границѣ здорового розуму. Префектура маринарки вышле ескадру на повитанє россійскои фльоты. Президентъ Карно повитає фльоту въ Тульонѣ. Ґенеральна рада департаменту Варъ жертвувала 300.000 а рада мѣста Тульону 200.000 франкôвъ на повитанє фльоты. Денникарѣ основали комітетъ для уряджуваня фестинôвъ на повитанє Москалѣвъ.

Аґрамъ 11 вересня. Епископъ Павеличь померъ.

пѣ передъ юртою. Вôнъ здоймивъ мѣшочокъ и почавъ вытягати богôвъ одного за другимъ. Насамперѣдъ вытягнувъ „имеґілшіпа“, божка войны; вôдтакъ добувъ „онґонамі“, божка вôдловôвъ, за нимъ „поґата“ и ще богато иншихъ. Зôбравъ ихъ всѣхъ въ купу и сховавъ за свою геройску пазуху. Взявъ такожь острый нôжь и пустивъ ся въ дорогу, але передъ тымъ ще розпорядивъ своимъ господарствомъ. По дорозѣ прийшло ему на гадку: „Анужь медвѣдь може вже давно зголоднѣвъ и перешукавъ купу рôща! Тогды вôнъ певно не буде тамъ чекати собѣ иншои печенѣ, а Тарбѣ прийде ся лишь поминати, якъ звали, та не буде мôгъ вôдомстити ся за свою зневагу.

Бѣжить Тарба, що має силы звѣстною дорôжкою надъ потôкъ до яру; прибѣгає задыханый ажь до купы рôща и на свою радôсть видить, що она й не тыкана. Добувъ свôй нôжь, попробувавъ, чи острый, и зарывъ ся въ рôще. Такъ лежить вôнъ тутъ зовсѣмъ прикрытый и лишь вôдъ часу до часу сягне за пазуху до своихъ божкôвъ, а вôдтакъ ще й молить ся тихцемъ до святого Николая [8]). Докола спокôйно и тихо, лишь въ тайзѣ шумить щось глухо и загадочно. Тарбѣ робить ся якось дуже маркотно и невыгôдно въ тôй крыѣвцѣ; его щось ажь тягне выглянути на свѣтъ Божій та вôдотхнути свобôднымъ воздухомъ, але жажда мести перемагає въ нѣмъ все инше.

Такъ лежавъ вôнъ тутъ довгій часъ и надслухувавъ добре, щобы завчасу почути кроки свого ворога. Наконець дочекавъ ся и почувъ, що зъ далека трѣщить сухе галузє, а вôдтакъ чимъ разъ ближше; опôсля почувъ Тарба падъ собою тяжке дыханє и якесь муркотанє. Топтиґінъ засапавъ ся бувъ въ далекôй дорозѣ. По хвили ставъ вôнъ розмѣтувати купу рôща, а Тарбові очи побачили ясне свѣтло.... що вôдтакъ стало ся, вôнъ вже не може собѣ пригадати. Чувъ лишь, якъ медвѣдь страшно заревѣвъ, тепла темна струя облила его цѣлого и щось дуже тяжкого повалило ся єму на его лѣву ногу....

Въ улусѣ була велика радôсть, коли принесли медведя, котрого Тарба бувъ убивъ. Всѣ тѣшили ся и веселили ся, а найбôльше таки самъ Тарба.

Вôнъ промѣнявъ заразъ шкôру зъ медведя за спору барилку „гараку“ и добре упивъ ся. Черезъ два днѣ опôсля танцювавъ вôнъ и скакавъ передъ своєю юртою на одной нозѣ, бо другу потовкъ бувъ єму трохи медвѣдь. Наконець не стало и „гараку“, а зъ нимъ щезла и охота до мести.

На великій жаль его жѣнки, Балджить, оставъ ся Тарба ажь до кôнця свого житя зъ облупленою головою, зъ обôрванымъ до половины ухомъ и зъ кривою ногою, але й до нинѣ не переставъ вести борбы зъ медведями та все ще й теперь ходить на ловы въ чорну тайґу, що шумить загадочно.

[8]) Буряты по бôльшой части погане и исповѣдують подôбну вѣру якъ Хинцѣ, буддайскій обрядъ, званый лямаізмомъ; однакожь Россія заводить мѣжь ними християньство и длятого Буряты молять ся вже не лишь до своихъ божкôвъ але й до христіяньскихъ святыхъ.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера